

Täysistunto

Tiistai 14.10.2025 klo 14.00

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kemikaalilain 13 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 151/2025 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään ympäristövaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Esittelijänä ministeri Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.53 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotetaan kemikaalilain 13 §:n muuttamista siten, että Tullin valvontaoikeuksia biosidivalmisteiden ja käsiteltyjen esineiden maahantuonnissa vahvistettaisiin.

Nykyisin Tullilla ei ole riittäviä oikeuksia puuttua yksityishenkilöiden EU:n alueelta verkkokaupan kautta tilaamien biosidivalmisteiden ja käsiteltyjen esineiden maahantuontiin. Biosidivalmisteita ovat esimerkiksi hyttyskarkotteet. Käsiteltyjä esineitä ovat kyllästetty puu ja tietyt rakennuskemikaalit.

Tulli on tähän mennessä soveltanut tullilain mukaisia toimivaltuuksia tilanteissa, joissa yksityishenkilöt ovat tilanneet biosidivalmisteita EU:n alueelta verkkokaupasta. Mikäli tuonti on ollut kieltojen ja rajoitusten alaista eikä niitä ole noudatettu, Tulli on puuttunut asiaan. Käytännön valvontatilanteissa on kuitenkin ilmennyt epäselvyyksiä sovellettavista normeista. Tämän vuoksi ehdotetaan kemikaalilain täydentämistä siten, että Tullin toimivaltuudet selkeytyvät yksityishenkilöiden EU:n sisäliikenteessä tapahtuvan maahantuonnin osalta.

Sallittuja biosidivalmisteita ovat Suomessa kansallisesti hyväksytyt valmisteet sekä ne valmisteet, jotka on EU:n luvalla asetettu saataville markkinoilla ja joihin ei ole tehty Suomea koskevaa poikkeusta. Käsiteltyjen esineiden tehoaineen tulee puolestaan olla EU:n hyväksymä.

Lakimuutoksen tavoitteena on varmistaa, ettei säädösten vastaisia biosidivalmisteita tai käsiteltyjä esineitä päädy Suomen markkinoille, suojata kansalaisia ja ympäristöä sekä varmistaa kemikaalilainsäädännön noudattaminen. Esitys tukee myös EU:n sisämarkkinoiden toimivuutta.

Lakiehdotus on ollut lausunnolla kesäkuun lopusta elokuun puoliväliin, ja lausunnonantajat ovat kannattaneet esitystä. Lain on tarkoitus tulla voimaan 1.12.2025. Lakia sovellet-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 95/2025 vp

taisiin myös biosidivalmisteisiin, jotka ovat Tullin hallussa lain voimaan tullessa. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Puhujalistaan. Edustaja Hänninen.

15.55 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Meidän tärkein tehtävämme on selkeä: se on turvallisuuden vahvistaminen. Annoin vastauksen, ennen kuin kukaan kerkesi miettiä asiaa enempää.

Nyt käsiteltävänä oleva kemikaalilain muutos palauttaa Tullille toimivallan valvoa EU:n sisämarkkinoita, Suomeen tuotavia määrättyjä kemikaaleja ja niillä käsiteltyjä esineitä. Tämä on turvallisuutemme kannalta tärkeä korjausliike. Aiempi lainsäädäntö rajasi valvontaa vain kaupallisiin toimijoihin, mutta nyt Tulli voi jälleen puuttua myös yksityishenkilöiden maahantuontiin. Tämä on välttämätöntä, sillä turvallisuus ei pääty rajalle eikä ole riippuvainen siitä, kuka tuotteen maahan tuo.

Arvoisa puhemies! Esityksessä käsitelty biosidit ja muut kemikaalit ovat hyödyllisiä, mutta väärinkäytettynä ne voivat olla vaarallisia niin ihmisille, eläimille kuin ympäristöllekin. On tärkeää, että Suomeen ei päädy tuotteita, joiden sisältämät aineet ovat kiellettyjä tai joiden vaikutuksista ei ole varmuutta. Siksi nyt palautettava Tullin valvontaoikeus on ennen kaikkea kansanterveyden ja ympäristön suojelua. Samalla se vahvistaa turvallisuuttamme. Selkeä ja oikea-aikainen valvonta estää haitallisten aineiden leviämistä ja suojaa suomalaisia kuluttajia arjen valinnoissa niin verkkokauppaostoksissa kuin työpaikoillakin.

Arvoisa puhemies! Tämä esitys on selkeä esimerkki siitä, miten hallitus toimii vastuullisesti turvallisuuden ja reilun kilpailun turvaamiseksi. Kun laitonta ja vaarallista tuontia voidaan estää tehokkaammin, suojaamme samalla rehellisesti toimivia suomalaisia yrityksiä, jotka noudattavat lakeja ja kantavat vastuunsa. Tällä muutoksella varmistamme, että Suomi pysyy maana, jossa tuotteet ovat turvallisia ja ympäristö puhtas. On meidän jokaisen oikeus, että kuluttaja voi luottaa siihen, että valvonta Tullissa toimii. Tämä on selkeä teko arjen turvallisuutemme puolesta. Siksi tämä muutos on paitsi perusteltu myös välttämätön. Kiitos, arvoisa puhemies.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin ympäristövaliokuntaan.